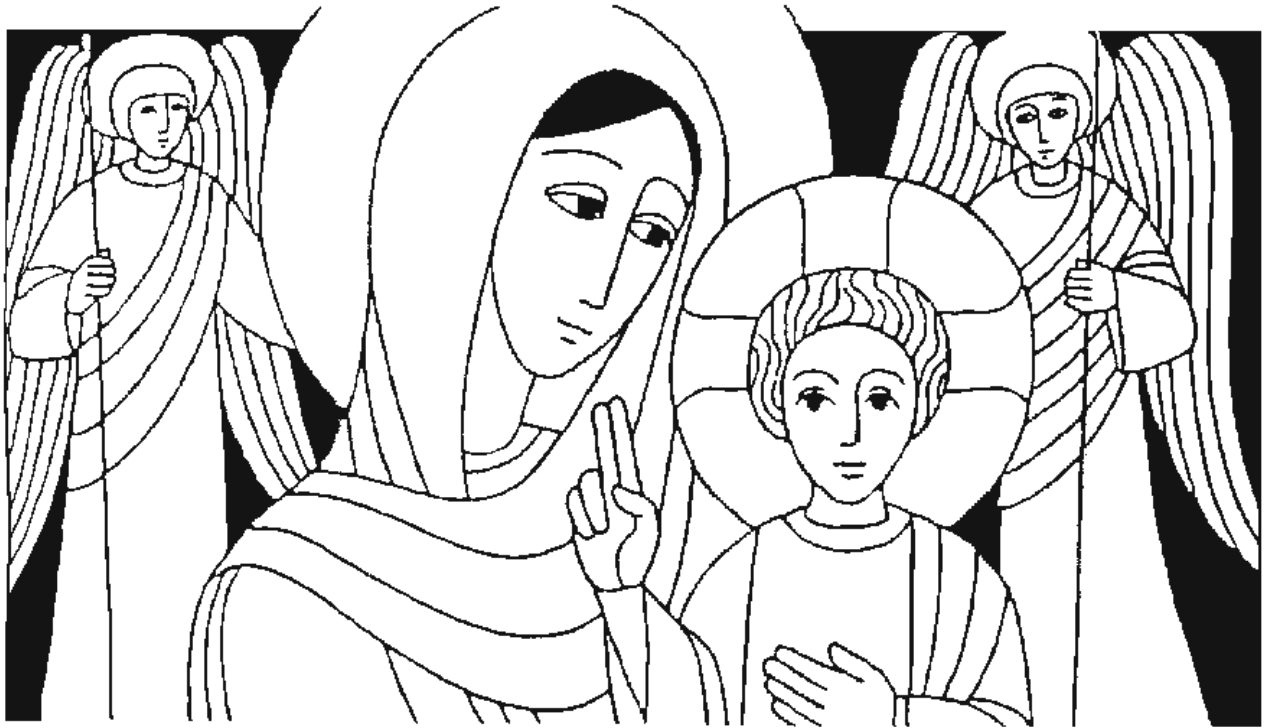

Communio

LIBERALKATOLSK KYRKOTIDNING NR 3 2003 ÅRG 35

Pris 25:-

NÄR KVINNOR VAR DIAKONER

av John Wijngaards

Artikeln är hämtad ur "The Tablet" 8.5.99 och publicerad av www.womenpriest.org
Fri översättning till svenska av sr. Carina Carlström

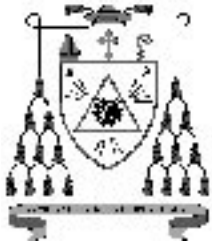
John Wijngaards är präst och chef för the Housetop Centre i London. Han anser sig ha bevis för att kvinnor under kyrkans första århundraden ordinerades till diakoner.

Enligt kardinalen Dario Castrillon Hoyos (The Tablet 3/april 1999) accepterades inga kvinnor som diakoner eller tilläts delta i det sakramentalministerandet. Hans uttalande måste ha fått tusentals kvinnor ordinerade till diakoner att rotera i sina gravar. För enligt inskriptionerna på de 28 gravstenar jag har studerat var de formidabla kvinnor! En av gravarna tillhör Athanasia i Delfi, femhundra år e.Kr., ordinerad av biskop Pantamianos. Stenens inskription innehåller en förbannelse: "Må den som stör denna ärade och oklanderliga diakons vila möta samma öde som Judas, som förrådde vår Herre Jesus Kristus".

För femtio år sedan avfärdade kategoriskt kyrkliga historiker och teologer den tidiga kyrkans ordinationer av kvinnor till diakoner som en uppenbar muta till kvinnorna – "ett slags välsignelse" eller "ett slags Minor Orders" – därför att tanken på kvinnor som diakoner föreföll *a priori* otänkbar. Men för varje dag blir historiska fakta alltmer uppenbara, och att fortfarande upprätthålla samma tankesätt har blivit ohållbart.

För att vi skall förstå motståndet mot tanken på kvinnor som diakoner, måste vi se vad som står på spel. Om, vilket historiska fakta pekar på, kvinnor under många århundraden ordinerades till diakoner, betyder det att dessa kvinnor erhöll Ordinationens sakrament. Detta sakrament har nämligen tre nivåer: biskop, präst och diakon. Och enligt Konsiliets i Trent definition av Ordinationens sakrament räcker det att ha erhållit en av dessa nivåer för att vara konsekkrerad till det heliga prästerskapet.

Forts sida 4

Biskopens spalt

VAD ÄR DET SOM HÄNDER I KYRKAN?

Fakta om den internationella situationen

Eftersom jag vid mina besök i församlingarna, den senaste tiden, endast nått de aktivaste medlemmarna med information vill jag med Communios hjälp söka nå några flera. Min spalt ger dock bara utrymme till en ganska summarisk beskrivning.

Diskussionen om kvinnor i Minor och Major Orders eller om kvinnor som präster i vår kyrka har pågått i åtskilliga år främst i Nederländerna och Sverige men pågår idag i stort sett i alla länder där vår kyrka är representerad. Förslag har framlagts till den internationella biskopssynoden vid många tillfällen.

Under hösten 2002 meddelade så de Nederländska biskoparna, till den Internationella Biskopssynoden (GES), att de avsåg att viga kvinnor i minor orders (klerk – akolut). Detta föranledde presiderande biskopen att sammankalla till ett extra synodmöte i London i december. Samtidigt ombads regionalbiskop Philip Draismaa (Nederländerna) att avvakta med vigningar till efter synodmötet. Detta skedde dock inte utan vigningar genomfördes i strid mot kyrkans lagar. Som en följd av detta avsattes biskop Philip vid det extra inkallade biskopssynoden. Vid biskopssynodmötet begärde även biskop Frank den Outer (hjälpbiskop i Nederländerna) sitt utträde ur synoden. Då en regionen står utan regionalbiskop, skall presiderande biskopen inträda i regionalbiskopens ställe, vilket också skedde. Majoriteten präster och församlingsmedlemmar erkände dock inte några andra

biskopar än biskoparna Philip och Frank.. En minoritet bestående av två präster och ett fåtal församlingsmedlemmar kvarstod i lojalitet med presiderande biskopen och GES. Annandag pingst i år upprättade så den nederländska regionen en egen synod, till vilken man valde biskop Tom Degenaaars (f.d. regionalbiskop för Danmark, Norge och Island numera bosatt i Nederländerna) som presiderande biskop och biskop Frank den Outer som regionalbiskop. Den nya synoden och kyrkan i Nederländerna heter "Vries Katolische Kerk" (VKK), d.v.s. "Fria Katolska Kyrkan".

I juni 2003 möttes jag biskop Maurice Warnon och biskop Tom Degenaaars i Danmark, varvid vi upprättade ett dokument om *inter-communion* (vilket innebär att kyrkorna anser sig kunna fira gemensam nattvard, och präster och andra vigda att tjänstgöra inom respektive samfund). Då den kyrkliga lagen kräver att ett sådant beslut ratificeras (godkänns), sände jag och biskop Maurice vår överenskommelse till Interimskommittén (GES högsta beslutande organ mellan synodmöterna). I mitten av augusti kom svaret, i form av ett mycket hårt formulerat officiell skrivelse där beslutet om inter-communion förklarades olagligt.

Samtidigt, i ett annat brev, meddelades att biskop Tom avsattes och utslöts ut GES och dels att varje form av kontakt mellan GES-anslutna regioner och VKK förklarades oönskad. Den som utan föregående skriftligt tillstånd av GES tar aktiv del i VKK-verksamhet eller tillåter VKK-ansluten att delta i GES-ansluten verksamhet, kommer att omedelbart avsättas.

Dessa brev har tillsammans med allt som timat på det internationella planet, upprört känslorna i flera av de svenska församlingarna. Krav restes snabbt på att den svenska regionen skulle reagera mot vad man upplevde som toppstyrning samt visa lojalitet med den nederländska regionens strävanden

OFFICIELLT

Den 16 augusti ordinerades Krister Fast till dörrväktare i S:t Mikael's församling, Stockholm vid samma mässa ordinerades Peter Wersäll till subdiakon.

Den 28 september ordinerades Gary Brain till acolut i S:t Gabriels församling, Göteborg

Vid samma mässa erhöll Natanael Mattsson konfirmationens sakrament officiant var biskop Sten-Bertil.

På Mikaelidagen den 5 oktober vigdes Katarina Alsbjör till Kärlekens grad inom Mariaorden och Ingemar Aronsson ordinerades till Akolut, vidare ordinerades Stefan Brauer, Lund till subdiakon.

att förnya kyrkans verksamhet. En motion undertecknad av fader Evert Sundien och samfundets ordförande Regina Birkehorn inlämnades till Samfundets inför dess årsmöte. Den föreslog att årsmötet skulle ta ställning till huruvida Samfundet LKK skulle anluta sig till den nya nederländska synoden. Samfundets styrelsens yttrande beträffande motionen var en uppmaning om att samtliga registrerade medlemmar i LKK i Sverige bör få möjligheten att erhålla saklig information och ges tillfälle att yttra sig i frågan.

Under september har jag rest runt till samtliga LKK-församlingar/kyrkogrupper i Sverige och informerat situationen samt vilka konsekvenser det får för oss. Jag har också informerat om den vidare skriftväxling som skett, där tonen mjukats upp något men samtidigt har det officiella ställningstagandet förklarats stå fast.

Om årsmötets beslut i frågan kan du läsa på annan plats i tidningen.

Sten-Bertil

Årets Mikaelihelg

SAMFUNDET LIBERALA KATOLSKA KYRKAN I SVERIGE . . .

höll sitt ordinarie årsmöte lördagen den 4 oktober. Ombud från församlingarna, samfundets styrelse, revisor och ett antal övriga intresserade var närvarande.

Förutom sedvanliga förhandlingar behandlades en motion angående ställningstagande till huruvida vårt samfund ska kvarstå under den ordinarie episkopala synoden eller om vi ska ansluta oss till den mera liberala holländska utbrytningen.

Evert Sundien läste upp och kommenterade den inlämnade motionen samt förklarade vad som lett fram till situationen i Nederländerna och hur det ser ut just nu. Han kommenterade också den historiska utvecklingen i Sverige de sista 40 åren vad gäller arbetet med att genomföra en humanare och ickediskriminerande attityd i Sverige inom LKK.

En livlig diskussion följde under

vilken framkom ett ställningstagande för kvinnliga präster och mot diskriminering inom LKK, en önskan om att föra in en kristen och en mystisk aspekt i diskussioner och inriktning framöver, en önskan att kvarstanna inom den internationella organisationen och en farhåga att detta inte blir möjligt om det inte sker en förändring.

Biskop Sten-Bertil informerade om sitt möte med Bp Maurice Warnon och Bp Tom Degenaars som ledde fram till beslut att tillskriva GES om intercommunion med den ”nya” kyrkan i Nederländerna. Interkommitténs beslut i frågan samt biskop Sten-Bertils svar.

Prästsynoden framförde förslag att vi använder tiden fram till årsmötet 2004 till att diskutera i församlingar och kyrkogrunder så att vi kan ta ett väl grundat ställningstagande och att skrivelse skickas snarast till GES för att informera om situationen i Sverige. Nästa GES är troligen i augusti 2004.

Årsmötet avslog motionen med 3 röster för, 13 mot och 1 röst nedlagd.

Årsmötet antog däremot förslaget att uppdra åt styrelsen att i samarbete med prästsynoden att formulera skrivelse till GES i vilken det framgår LKKs i Sverige uppfattning angående kvinnliga präster, ickediskriminering och önskemål om utökat regionalt självstyre och att hänskjuta frågan om anslutning till Nederländerna till nästa årsmöte om det ej sker förändring på det internationella planet.

Efter ett avbrott för förtäring visade biskop Sten-Bertil stillfilmen om Mässan ”The Work of Transformation”.

Kvällen avslutades med Sakramental Välsignelseandakt och en stunds samvaro.

På söndagen firades Mässa med den vackra åminnelseceremonin av kyrkans konsekration. Vid Mässan vigdes Katarina Alsbjer till Kärlekens grad inom Mariaorden och Ingemar Aronsson till Akolut. Vidare ordinerades Stefan Brauer, Lund till subdiakonens orden.

Samfundet styrelse

Vid årsmötet fick styrelsen följande sammansättning.

Ordförande: Iréne Edén, Välljärnsgatan 52, 724 73 Västerås, 021-30 02 31

Sekreterare: Agneta Ljungberg, John Ericssons väg 65, 217 47 Malmö, 040-26 14 28

Kassör: Gunnar Larsson, Resteröds strand 116, 459 93 Ljungsskile, 0552-256 78

Ledamot: Nappe Holmström Björnius, Furustigen 3, 133 34 Saltsjöbaden, 08-717 26 99

Ledamot: Rose-Marie Johansson Täljstensvägen 11 G, 752 40 Uppsala, 018-55 01 91

Suppleant: Marianne Andersson-Söderström, Hörngatan 16 A, 602 34 Norrköping, 011-16 10 81

Suppleant: Krister Fast, Filipstadsbacken 60, 723 43 Farsta, 08-724 83 28

Suppleant: Gary Brain, Karl Johansgatan 60, 414 55 Göteborg, 031-12 60 37

Suppleant Evert Sundien, Hagagatan 37 ltr, 113 47 Stockholm, 08-33 20 06

Styrelsen (från vänster till höger):

Agneta, Gary (syns knappt) Marianne, Krister, Nappe, Evert, Rose-Marie och Iréne. Gunnar ej närvarande.

NÄR KVINNOR VAR.....

Forts från sida 1

Men var verkligen kvinnor ordinerade som äkta diakoner – in i en diakonal verksamhet ”teologiskt förbunden med den Helige Ande”, som kardinal Castrillon Hoyo uttrycker det?

Svaret finns i känsliga grekiska och syriska manuskript, som förut varit undangömda i dammiga bibliotek men nu görs tillgängliga för allmänheten via Internet www.womenpriest.org. Dessa manuskript innehåller ordinationsritualen för såväl män som kvinnor till diakoner, fastställande kyrkans tillämpning av denna ordination under perioden 400 – 800 e.Kr. och bekräftar att ordinationsbönerna härrör från de ursprungliga *Apostoliska Konstitutionerna*, d.v.s. fyrahundra år av kyrklig diakonal verksamhet komplett med regelverk och liturgi.

En studie av manuskripten visar att innan kyrkan splittrades i en öst- och en västkyrka blev såväl män som kvinnor diakoner genom samma sakramentala ordinationsritual. Både män och kvinnor leddes in i koret där de fick knäböja inför biskopen, sittande framför altaret, som genom handpåläggning och åkallande av den Helige Ande ordinerade dem till diakoner med exakt samma ord. Båda erhöll en stola som tecken på sitt ämbete, och båda fick motta kalken innehållande Kristi blod under den efterföljande kommunionen. Den slående bristen på skillnader i ritualerna har fått den ortodoxa teologen Evangelos Theodorou att tillsammans med ett antal katolska teologer officiellt uttala att kvinnornas diakonal äger samma sakramentala giltighet som människens.

Låt oss studera de grundläggande definitionerna av de begrepp vi använder här. Sakrament är otvetydigt heliga tecken. Under de två årtusenden som kyrkan funnits, har den kommit att se dessa tecken ur två synvinklar: som *materiella* (ett föremål eller en handling) och *for-*

mella (de ord som uttalas). För att ta Dopets sakrament, så är begjundandet av vatten den materiella delen och orden ”Jag döper dig i Faderns, Sonens och den Helige Andes namn” den formella delen. Tillsammans utgör dessa två element *substansen* i tecknet, d.v.s. när bägge dessa element ingår samtidigt vet vi att sakramentet är giltigt.

När det gäller ordinationen till något av de heliga ämbetena (*Major Orders; ö.a.*) har sedan urminnes tider handpåläggningen varit den materiella delen av sakramentet och åkallandet av den Helige Ande den formella delen. Dessa två element utgör själva ordinationen, och när bägge är närvarande samtidigt vet man att den här personen verkligen har erhållit ett äkta, inför alla giltigt ämbete.

Symboler som tillkommer är nämmandet av ämbetsformen (biskop, präst eller diakon) inför altaret under mässan, iklädandet av den dräkt som hör till ämbetet samt överräckandet av symboler för ämbetet – t.ex. kalken. Genom dessa yttre tecken uttalar kyrkan offentligt sitt erkännande av ordinationen så att såväl den som erhåller ordinationen som Guds folk i gemen vet att sakramentet är fullbordat.

Hur kan då kyrkan påstå att trots att såväl kvinnor som män ordinerades genom exakt samma tecken, enbart människens diakonal skall ses som sakramental? Är inte Konsiliets i Trent definition tillämplig i denna fråga? ”Om någon säger att den Helige Ande icke övergått i handpåläggningen och därför biskopens ord ’Mottag den Helige Ande...’ uttalats förgäves... låt denne bli bannlyst” (Konstitution för Major Orders, canon 4).

Så här såg under fjärde till åttonde århundradet e.Kr. en ordinationsbön ut för en kvinna som blev diakon, uttalad av biskopen medan han höll händerna på hennes huvud: ”*Helige och Allsmäktige Gud, genom att Du låtit Dig födas till människa genom en jungfru har Du heliggjort kvinnorna. Du skänker inte bara män*

utan också kvinnor Din Helige Ande. Vi ber Dig, o Herre, att se ned till denna din tjänarinna och avdela henne för uppgiften att vara Din diakon, och vi ber Dig att i henne i rikedom och överflöd utgjuta Din Helige Ande”.

Under samma tid såg ordinationsbönen för en man i princip likadan ut och utmynnade i samma åkallande, med utbyte av orden *kvinnor* mot *män* och *tjänarinna* mot *tjänare* samt givetvis att man sa *honom* istället för *henne*.

I några längre ordinationsböner nämnde man också Stefanos utnämning (Apostlagärningarna 6:5) när det gällde manliga kandidater och ”vår syster Foibe, som var diakon för kyrkan i Kenchreai” (Romarbrevet 16:1²) när det gällde kvinnliga kandidater.

De som motsätter sig tanken på kvinnor som diakoner brukar hävda att människens och kvinnornas diakonal var olika. Männens assisterade prästerna vid altaret och deltog i utdelandet av kommunionen, medan kvinnorna inte hade sådana uppgifter, påstår man. Men att man i olika församlingar valde att på daglig basis fördela uppgifterna olika betyder inte att människens och kvinnors diakonal var separata. Vi kan jämföra med hur man i Vatikanen ordinerar biskopar och ärkebiskopar för enbart politiska och diplomatiska uppdrag. Deras främsta arbetsuppgifter är administrativa. Gör det deras ordinationer mindre giltiga än de biskopars som utför sakramentala uppgifter?

Det måste utan tvivel ha varit lokala hänsyn som ledde prästerna att fördela uppgifterna olika mellan män och kvinnor i koret. Politiska åsikter – historiskt sett ofta förtädda av män – vägde naturligtvis tungt, och kvinnorna hade dessutom ända in i modern tid att kämpa mot fördomarna att de var ”orena” under sina menstruationsperioder. Men att utifrån den sortens synvinklar utgå ifrån att kvinnornas diakonal var underlägset människens är fel.

Forts sida 5

Sökandet efter pilgrimens själ

del 2

”Franciskanska Pilgrimsrörelsen”

I vår serie om sökandet efter pilgrimens själ” har vi nu kommit till del 2. Här ska vi berätta om en internationell rörelse som bara har några års verksamhet i Sverige men nästan 80 år i Europa.

Av fader Göran Werin

”Den Franciskanska Pilgrimsrörelsen” är en kristen, ekumenisk och internationell försoningsrörelse som grundades år 1926 av fransmannen Joseph Folliet. Rörelsen började efter första världskriget när en grupp ungdomar från Frankrike och Tyskland träffades för att vandra, samtala, be och sjunga tillsammans. Man ville genom en enkel livsstil och nära vänskap visa att det fanns en väg till att läka djupa sår efter kriget. Att skapa enhet och försoning mellan folken upplevdes som en viktig process. Sakta växte idéerna fram och den Franciskanska Pilgrimsrörelsen bildades. Idéerna slog rot och rörelsen har sedan dess spridits till de flesta länderna i Europa. Det är en öppen rörelse för alla kristna traditioner.

Sedan dess har dess utmärkande drag formulerats i den praktiska ekumeniken, den enkla livsstilen och samtalen om freds-, miljö- och rättvisefrågorna. Varje år fastställs ett tema och 2003 års tema är: Hur lever man i ”syskonskap” i en individualiserad värld?

Pilgrimsvandring

Varför denna verksamhet? Jo, Franciskus tilltalar oss som söker ett alternativ mitt i välfärdssamhället. Vandringen symboliserar en utåtriktad resa med en inre mening. Ett slags livsvandring men i den lilla människan med dess problem, glädje och möjlighet att tjäna. Vandringen ger deltagaren tillfälle att praktisera några dagars komunitetsliv, leva enkelt, nära våra medmänniskor och naturen – Guds skapelser.

Vi vandrar, samtalar om livet och livsfrågorna, firar gudstjänst, har dagliga meditationer och mässor och hjälps åt på lika villkor med alla dagliga praktiska frågor. Vi kan se det som en övning i gemenskap, att ge sig själv och sina tjänster till medvandrarerna, att ständigt vara beredd till uppbrott, att våga följa i Jesu’ fotspår, att skapa öppenhet och utvecklas i tanke och tro.

Vandringen kan på så sätt hjälpa oss att hitta den inre resans kallelse parallellt med ansvaret för oss själva och samhället.

Internationella vandringar

Varje år inbjuder ett land till en internationell vandring. Ett par hundra vandrare samlas och delas in i mindre grupper om ca 20 personer för att under en veckas vandring lära känna varandra, rörelsen och miljön i det land man kommer till. I år ska vi vandra i Holland mellan den 28 juli och den 5 augusti. Nästa år blir det en vandring i Spanien.

Rörelsen i Sverige

Den Franciskanska Pilgrimsrörelsen i Sverige grundades 1986 och är en självständig gren av den internationella pilgrimsrörelsen. Rörelsen vill bl. a. genom samlingar och vandringar inspirera enskilda personer att utifrån sin tro leva ett liv efter rörelsens ideal och i Franciskansk anda. Det viktiga är en helhetssyn mellan Gud, människa och skapelse utifrån evangeliet om Jesus Kristus som världens frälsare. Betoningen ligger på freds-, miljö- och rättvisefrågorna kopplat till enskilt ansvar och enkel

livsstil.

Nationella vandringar

Varje år arrangeras vandringar i Sverige som en viktig mötesform för rörelsen. Dessa vandringar är öppna för alla. Vandringen är inte prestationsinriktad utan utgör en viktig umgängesform så att alla kan delta, enskilda personer, hela familjer, barn och äldre. Vårt mål är inte framkomsten utan gemenskapen under vandringen.

NÄR KVINNOR VAR.....

Forts från sida 4

Vi behöver bara titta på den ritual som användes för kvinnor då de ordinerades till diakoner för att inse att de var jämbördiga männen. Även kvinnorna fick motta kalken innehållande Kristi blod, och i bönerna sades kvinnorna lika mycket som männen vara ”avdelade för diakonens ämbete i Guds heliga tempel” (”*ministry*” på engelska, ”*leitourgia*” på grekiska). Vi vet också från olika syriska källor att kvinnorna assisterade präster och biskopar vid altaret, samt att de självständigt delade ut kommunionen till sjuka.

De kvinnliga diakonernas främsta uppgift den pastorala omsorgen om kvinnorna, och deras arbete löpte parallellt med de manliga diakonernas. Det var de kvinnliga diakonerna som hade hand om de kvinnliga dopkandidaterna medan de manliga dopkandidaterna på samma sätt togs om hand av manliga diakoner, vilket inte är svårt att förstå när man betän-

Forts sida 6

Andlighet

Jag tror inte att folk av idag är seriöst intresserade av andlighet eller av Gud.

Det har blivit ett mode, en fluga eller inne att syssla med andlighet eller andlig utveckling. Det verkar som att alla skall vara intresserade eller engagerade i någon form av religiös eller andlig aktivitet, t.ex. en speciell rörelse med en mästare eller Guru som högsta auktoritet, någon religiös sekt eller någon form av kyrka. En del är intresserade av ockultism, kristen mystik eller kristen vetenskap =(Christian Science). Andra tycker om Martinus Kosmologi, Rudolf Steiners Antroposofi och Waldorfpedagogik, Teosofi, Krishnamurtis världsbild eller den Buddistiska synen på Gud som inte omfattar någon personlig Gudom, om man undantar den Tibetanska inriktningen. En del tycker att någon Gud behöver de ej, eftersom vi är gudomliga själva och kan åstadkomma all utveckling själva, utan Guds hjälp eller något som helst stöd och hjälp från någon.

Vad som slår mig med häpnad är att de flesta människor, t.o.m. de i min närmaste omgivning egentligen inte är intresserade av att nå och ta reda på vem och vad Gud är. Och om Gud verkligen existerar!

Vad gör vi för ärliga försök för att utforska eller uppnå detta?

Disciplinerar vi oss till att göra andliga övningar? Ger vi oss själva tid till dessa övningar, som kan vara längre stunder i bön, meditation, sitta i stillhet där vi utestänger värden, andra andliga aktiviteter eller inre mentala tekniker för att höja vårt medvetande från vårt dagsmedvetande till det stora och allomfattande Kosmiska Medvetandet?

Hur lång tid ägnar vi åt dessa övningar dagligen? En minut, en timme, ett par timmar? Hur lång tid ägnar vi åt Gud och åt att låta det gudomliga få lov att växa inom oss varje dag och inte enbart på kurser

och retreatar eller sommarskolor vi är på? Ger vi oss själva tid och möjlighet att andligen växa? Dagligen?

Tyvärr är nog inte så fallet med de flesta av oss, mig själv inberäknad. Vi brukar ha goda föresatser och brukar tänka: "...att idag så skall jag...". Det blir tyvärr lite gjort för allting annat kommer emellan. "Jag får försöka imorgon istället och då...", resonerar man. Det blir goda föresatser och lite verkstad.

Vad jag ofta hör bland mina medmänniskor och även från mig själv, är att det talas mycket! Om Gud. Om andlighet. Om utveckling. Om människans förträfflighet att uppnå resultat på denna snåriga och törnbeströdda stig. Är inte detta att förhävda sig själv och att befästa sitt ego?

Behöver vi verkligen Gud? Vill vi veta om Gud existerar? Vill vi verkligen och ärligt ha Gud? Vill vi verkligen och sant uppnå eller uppleva Gud? Hur många kan ärligt svara "Ja" på dessa frågor? Är vi ärliga mot oss själva? Vågar vi? Kan vi? Vill vi? Bör vi? Lämpar det sig att tro på Gud? I vilket sammanhang? Inför vilka människor kan jag tillstå att jag vet att Gud existerar?

Gud existerar! För mig i alla fall. I mitt liv. Jag vet att Gud existerar tack vare mina egna inre erfarenheter. Jag har fått en bekräftelse genom att ha fått nåden att möta Gud, både som den Omanifesterade aspekten, som är ett oändligt medvetande av vitt ljus fyllt av oändlig sällhet och lycka och den personliga aspekten av Gud, som är att möta sin personligt utvalda aspekt av gudomen, i sitt eget hjärta.

Gud bor inte uppe i himmelen, utan Gud bor i varje människas hjärta. Gud bor också i alla varelsers hjärtan och är essensen av varje organism i hela skapelsen.

För mig är Gud ett Varande och

evig existens som kan upplevas av vårt mänskliga sinne men ej fattas av vårt intellekt fullt ut. Gud är närmare oss än vad vi tror eller vad vi i vår vildaste fantasi kan föreställa oss. Vi andas Gud, Gud andas i oss. Vi tänker Gud, Gud tänker ut oss. Vi hör Gud, Gud hör i oss.

Vi kanske inte ser Gud i detta dagsmedvetna tillstånd, men Gud finns där och är alltid vaken. Gud ser oss alltid och överallt, genom en annan varelses ögon.

Gud är det tysta vittnet till allting inom oss och inom alla varelser. Vi är här, men Gud är både här och där - allestädes närvarande. Gud är rummet och tiden, men ändå bortom all tid och rymd. Gud är evig, evigheten är Gud. Gud finns i allting, Gud är hela skapelsen. Gud är, ett Varande.

Ingemar Aronsson

NÄR KVINNOR VAR.....

Forts från sida 5

ker att dopkandidaten på den tiden kläddes av naken och helt och hållet smordes in med katekumenolja "så att ingen fläck lämnades osmord" varefter kandidaten, fortfarande naken, leddes fram till dopfunten och tre gånger doppades i vatten medan biskopen uttalade de sakramentala orden för Dopet. Sedan torkades den nydöpte av och kläddes i vitt, innan biskopen smorde honom/henne med chrisma.

Kvinnornas diakonal mötte stort motstånd i de latinska områdena såsom Italien, Nordafrika, Gallien och Britannien. I dessa områden gällde den romerska lag som förbjöd kvinnor att inneha offentliga ämbeten. Även det tabu som pålades kvinnor under menstruationsperioden ledde till stora problem. I västvärlden omformades därför under medeltiden kvinnornas diakonal till

Forts sida 7

NÄR KVINNOR VAR.....

Forts från sida 6

att bli ett slags välsignelse, främst utdelad till abbedissor. Det var dock enbart en skugga av vad som faktiskt varit kvinnornas rättmätiga plats i koret i öst.

Historien ger oss otaliga bevis på hur kvinnliga diakoner arbetat hårt och engagerat för kyrkan främst i Asien, Grekland, Dalmatien, Syrien och Palestina fr.o.m. det tredje århundradet e.Kr. och fram till åtminstone 800 e.Kr. Så småningom eroderades deras tjänst p.g.a. kulturella krav och det kyrkliga tabu som råder under kvinnans menstruationsperiod. Vi kan dock inte bortse från det faktum att t.ex. St. Chrysostom hade över 40 kvinnliga diakoner knutna till den berömda Hagia Sofia-kyrkan i Konstantinopel vid samma tid som där fanns 100 manliga diakoner. Ur korrespondens mellan honom och påvestolen nämns flera av dessa kvinnor vid namn: *Salvina*, omskriven av St. Jerome, *Macrina* som var syster till St. Basil den Store, samt *Anastasia* som assisterade biskop Severus i Antiokia. Vi finner också otaliga inskriptioner på gravar och monument, t.ex. den på en gallisk gravsten från 600-talet: "*Här vilar tjänaren, Kristi jungfru, diakonen Theodora, den andra Foibe*".

Bevisen är många för att kvinnor i århundraden ordinerades till ämbeten inom Major Orders, sanktionerade av kyrkan, erkännande att i Kristus är vi alla lika. Borde inte detta vara den äkta Tradition mot vilken kyrkan borde visa sin trohet?

[Efterföljande not av redaktören för The Tablet: Det är intressant att jämföra ovanstående dokumentation med den studie av dödahavsrollarna och Nya Testamentet som dr. Barbara Thiering utfört. I hennes första bok "The Qumran Origins of the Christian Church", skriver hon (sid. 91): "*Hellenistiska kvinnor arbetade som diakoner och under den tid evangelierna tillkom strävade några av dem... att bli biskopar*". På

Andliga boktips

Så här går det till

av *Harry Gersh*

Judisk vardag och helg är den samlande underrubriken på en bok som närmast kan liknas vid en judisk "konfirmationsbok". Skapelsen, nuet och den messianska tiden är tre fundament som format den judiska världsuppfattningen.

Det är om detta denna bok handlar: om judendomens relation till tiden – sett ur individens synvinkel – födelsen, bar- och bat mitzva, äktenskap, föräldraskap och död och ur gruppens synvinkel - vardag, Shabat, årstidshelgerna samt de speciella dagarna. Och slutligen, om meningen med tiden!

Hilleförlaget, Stockholm 1999.

Islam – Den raka vägen

Av *John L. Esposito*

Här presenteras islamiska trosföreställningar och bruk från islams

sid. 133 skriver hon också: "*Bland diakonerna fanns också hustrur till präster, som ingick i de kvinnliga ordnarna*". Om Maria Magdalena skriver hon även: "*Maria var 'uppstånden från de döda', d.v.s. hon upprättades och återinsattes i ett nytt liv som ministrant*". Slutligen, på sid. 234, läser vi: "... *Jonathan-Stefanos, ärkeprästen, följde en doktrin som tillät kvinnor såsom Helena, Sidons hustru, att celebrera den dagliga förbönsgudstjänsten med offer...*"

I dr. Thierings senare verk finns ännu starkare referenser till hur kvinnor haft sakramentala uppgifter. Det är slående hur väl dessa överensstämmer med den forskning som frater Wijngaards presenterar.]

(Footnotes)

¹ d.v.s. den som förnekar ordinationens giltighet; ö.a.

² i svenska bibelöversättningar används en betydligt luddigare beskrivning av hennes ämbete; ö.a.

³ jfr. det svenska ordet "liturgi"; ö.a.

födelse på 600-talet till dess nutida uppblomstring. Författaren skildrar religionens utveckling med dess historiska och politiska inflytande. Han diskuterar de former som den islamiska tron har antagit inom rätt, teologi och mystik och beskriver muslimers strävan att definiera och följa ett islamiskt sätt att leva. *Studentlitteratur, Lund 2001.*

Fornskandinavisk religion

Av *Britt-Mari Näsström*

I denna grundbok behandlar författaren de svenska forntida religionerna. Hur utformades religionen före religionsskiftet för 1000 år sedan? Vilka var de gudar man dyrkade och vilka var de riter och ceremonier man utförde till dess ära? Författaren sätter också in den fornskandnaviska religionen i ett jämförande indoeuropeiskt perspektiv samt tar upp hur de gamla myterna brukas och missbrukas i modern tid. *Studentlitteratur, Lund 2002.*

De Himmelska Hierarkierna

Helige Dionysios Areopagita
översättning av Teol. kand. *Thomas Notini*

Översättaren avslutar sitt förord till denna Ortodoxa Småskrift nr 10 med orden:

Det finns inom en del nutida teologi, på såväl protestantiskt som katolskt håll, en illavarslande tendens till vad man kunde kalla "teologisk historielöshet". Man förefaller här att ha som motto: "Bort från hellenismen - åter till kristendomens rent judiskt-palestinska rötter!" Här är icke utrymme för ett mer ingående diskuterande av den frågan. Det må räcka med att säga, att om vi tror att vi ur kristendomen skulle kunna rensa bort all "hellenism" - här främst förstådd som tankearbetet från framför allt Platon och de nyplatoniska tänkarna samt Aristoteles - så ställer vi oss vid sidan av hela den kristna tankeutvecklingen alltsedan fornkirkans, ja även urkyrkans, dagar. Det omöj-

Forts sida 8

LIBERALA KATOLSKA KYRKAN

Biskopsämbetet: Sten-Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45 Västerås
Tel 021-33 34 70, mob.tel 070-536 65 37, fax 070-615 34 70, e-post regionary@lkk.se

STOCKHOLM

S:t Mikael och Alla Änglars församling, S:t Mikael's Domkyrka, Flottbrovägen 5, St Essingen, 112 64 Stockholm, tel 08-656 26 65. Pg 5 58 95-7.

Ansvarig församlingspräst: fader Evert Sundien, Hagagatan 37, 113 47 Stockholm, tel 08 33 20 06, 070-660 42 69

GÖTEBORG

S:t Gabriels församling, Kyrkorådets ordf. Karin Eklund, Tallstigen 12, 463 71 Lödöse, tel 0520-6600 43, Pg 38 23 53-1

Ansvarig församlingspräst: fader Jonas Anundi, Hauptvähen 3, 723 58 Farsta, tel. 070-464 90 34

Gudstjänstlokal: Johannebergsg. 18 nb

NORRKÖPING

S:t Franciskus kyrkogrupp
c/o Marianne Andersson-Söderström
Hörgatan 16 A, 602 34 Norrköping
tel 011-16 10 81, Pg 71 33 28-3.

VÄSTERÅS

Maria församling.
Ansvarig församlingspräst biskop Sten-Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45 Västerås, tel 021-33 34 70.
Pg 28 57 13-4.

AVESTA

S:t Staffans kyrkogrupp. Se Stockholm

UPPSALA

Maria församling. Ansvarig församlingspräst fader Dag Kyndel, Övre Slottsgatan 11, 753 12 Uppsala, tel 018-14 87 57, Pg 442 00 00-4.

LUND

Sankta Maria Kyrkogrupp
c/o Stefan Brauer, Östen Undéns gata 5
227 62 Lund, 046-30 58 28

OTTERBÄCKEN

S:t Rafaels kyrkogrupp
c/o Carina Carlström, Amnevägen 34,
547 72 Otterbäcken, tel 0551-224 80

SAMFUNDET LIBERALA KATOLSKA KYRKAN I SVERIGE

Ordf Iréne Edén, Välljärnsgratan 52,
724 73 Västerås, tel 021-30 02 31
Pg 216 28-3

Stiftelsen LKK i Sverige.

Flottbrovägen 5, 112 64 Stockholm
Pg 37 48 15-9.

Information om kyrkan och församlingarnas verksamhet på Internet:

www.lkk.se

Communio, är organ för den svenska grenen av Liberala Katolska Kyrkan och utkommer med fyra nummer per år. Prenumeration sker enklast genom att sätta in 75 kronor på postgiro 88 82 44-1, COMMUNIO. Ansvarig utgivare: Sten-Bertil Jakobson, tel 021-33 34 70.

Redaktion: Marianne Andersson-Söderström, tel 011-16 10 81. Ekonomiansvarig: Rose-Marie Johansson, tel 018-55 01 91.

Redaktion och expedition: Solrosgatan 16, 722 45 Västerås.

Tryck: JUSTNU-tryck, Västerås.
ISSN 0345-2018.

Tankefrihet och rätt att ge uttryck för den är en fundamental princip i LKK. Kyrkan själv är inte ansvarig för gjorda påståenden eller uttryckta uppfattningar i denna tidning, bara när de är betecknade "officiellt".

Sista manusdag för nr 3-2003 är den 15 november 2003.

Aktuell LKK-litteratur

Liturgi 3:e upplagan.....135 kronor

Psalmbok.....55 kronor

LKK:s egna särpsalmer samt liturgiska psalmer och gradualer som ingår i kyrkans liturgi

Principförklaring och kort lärosammanfattning.....20 kronor

99 frågor och svar om Liberala Katolska Kyrkan50 kronor

Den inre meditationens gång under mässan.....15 kronor

Vi har även en del LKK-litteratur på engelska.

Komplett boklista sänds gratis på begäran. All försäljning sker mot förskotts betalning till COMMUNIO postgiro 88 82 44-1 portofritt! Upplysningar genom Rose-Marie Johansson, Täljstensvägen 11G, 752 40 Uppsala, tel. 018-550191. Du kan också beställa via LKK:s hemsida

Har Du förnyat din prenumeration på Communio?

Tidningen kommer ut med 4 nr per år.

Prenumerera gör Du lättast genom att sätta in prenumera-tionsavgiften 75 kronor på postgiro 88 82 44-1

ANDLIGA BOKTIPS

Forts från sida 7

liga projektet att skilja ut judisk-kristen tro och tanke från hela det stora mångkulturella idésamling som går under namnet hellenism - och där även den judisk-kristna traditionen uppstått - har avvisats av åtskilliga forskare.

Guds Ords "djup av rikedom och visdom och kunskap" kan ses genom olika prismor. Ett sådant prisma förser oss de skrifter med, vilka bär Dionysios Aeropagitas namn. Vi har goda skäl att ta vara på det.

Skriften som ger os en god inblick i de himmelska hierarkierna, den värld som är så påtaglig för många av oss.

Ortodox Tidning och Bokhandel, Stockholm, tel. 08-673 57 88

Skriften finns även att köpa via Communio.